

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE XI INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 26–27 жовтня 2023 р.

Харків
2023

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бабенко А.О. – канд. техн. наук, доцент

Вельш Вольфганг – габілітований доктор філософії, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Коростельов Є.М. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Лисечко В.П. – канд. техн. наук, доцент

Лях В.В. – д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон. наук, доцент

Семенцова О.В. – канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 11.12.2023 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. 26-27 жовтня 2023р. Відп. за випуск В.О. Даніл'ян. — Харків : Мачулін, 2023. — 242 с..

ISBN 978-617-8195-79-3

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-79-3

© Авторський колектив, 2023

© Мачулін, худ. оформлення, 2023

Знання та повага до етикету різних національних та етнічних груп є ключовими елементами сучасного світу, де численні національні та культурні спільноти взаємодіють одна з одною. Етикет служить мостом, скорочуючи розрив між нами та «іншими», дозволяючи нам розуміти та поважати чужі звичаї та традиції, навіть якщо вони на перший погляд можуть здатися нам незрозумілими чи безглуздими.

Таким чином, етикет залишається актуальним та важливим інструментом для налагодження міжкультурного діалогу та подолання проблем національних відносин. Він нагадує нам, що в основі всіх взаємодій лежить повага та взаєморозуміння, і закликає нас прагнути гармонійних відносин між народами та культурами в сучасному, багатонаціональному світі.

Списоу використаних джерел

1. Білик Е.В. Сучасна енциклопедія етикету: 1000 правил і корисних порад. Донецьк: ТОВ ВКФ БАО, 2005.
2. Кузнецова Г.П. Мовленнєвий етикет у сфері соціальної культури та комунікації. URL: <http://repository.gnpu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/697/>
3. Савченко А. Етикетні правила – невід’ємна складова успішної комунікації. Мова. Суспільство. Журналістика: Збірник матеріалів і тез ХХ (ювілейної) міжнародної науково-практичної конференції з питань мовної політики в Україні, функціонування і розвитку української мови «Мова. Суспільство. Журналістика»(присвячується 180-річчю Університету). Київ. ВПЦ «Київський університет», 2014. 152 с.

ХАРЛАМОВА О.М., старший викладач

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

МОВНІ ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ РІЗНИМИ МОВАМИ

У нашому все більш взаємопов’язаному світі інформаційне суспільство змінило спосіб спілкування та доступу до інформації. Цифрова ера запропонувала безпрецедентний доступ до великої кількості даних і знань. Проте ця трансформація породжує фундаментальне питання: як мова впливає на наш доступ до цього величезного моря інформації? Мовні права та доступ до інформації різними мовами стали центральними питаннями цифрової епохи. У цій статті досліджується важливість мовних прав, проблеми забезпечення справедливого доступу до інформації та зміна ролі технологій у подоланні мовних бар’єрів.

Мова – це набагато більше, ніж інструмент спілкування; це невід’ємний аспект особистої та культурної ідентичності. Наш вибір слів, мовні нюанси та діалекти відображають нашу унікальність. Мова представляє нашу культурну спадщину та впливає на те, як ми сприймаємо світ. Воно нерозривно пов’язане з нашою ідентичністю як окремих людей, так і членів мовних і культурних спільнот.

В інформаційному суспільстві важливість мови у формуванні ідентичності стає ще більш виразною. Коли ми орієнтуємося в цифровому ландшафті, наша взаємодія опосередковується мовою, будь то через письмовий текст, голосове спілкування чи створення контенту. Це підкреслює життєво важливу роль мовних прав у захисті культурного розмаїття та сприянні інклюзивності в цифровій сфері.

Мовні права є невід’ємною частиною прав людини. Ці права охоплюють можливість особи отримувати доступ до інформації рідною мовою та працювати з нею. Забезпечення мовних прав є не просто питанням мовного розмаїття, а фундаментальним елементом людської гідності та рівності. Це дозволяє людям повною мірою брати участь у житті суспільства, незалежно від їхнього мовного походження.

Однак інформаційне суспільство створює значні проблеми для мовних прав. Англійська мова стала домінуючою мовою Інтернету, і багато цифрових платформ переважно пропонують контент англійською мовою. Ця мовна гегемонія може бути виключаючою, ставлячи в не вигідне становище тих, хто не володіє англійською вільно або взагалі не володіє. Це становить безпосередню загрозу мовному та культурному різноманіттю, зміцнюючи глобальну ієрархію мов.

Зусилля подолання мовного розриву в інформаційному суспільстві є багатогранними. Одним із підходів є розвиток машинного перекладу та мовних технологій. Ці нововведення спрямовані на полегшення спілкування між носіями різних мов. Незважаючи на перспективу, точність машинного перекладу все ще є проблемою, особливо для мов зі складною структурою або діалектними варіаціями. Удосконалення цих технологій є важливими для підвищення лінгвістичної інклюзивності.

Мовне розмаїття також можна зберегти за допомогою освітніх ініціатив і політичних заходів. Заохочення вивчення та підтримки кількох мов гарантує процвітання мовного розмаїття в епоху цифрових технологій. Уряди, організації та міжнародні органи повинні визнати важливість підтримки мовних прав і просування мовного розмаїття через освітні програми та політику.

У боротьбі за мовні права та справедливий доступ до інформації спільна відповідальність є життєво важливою. Забезпечення доступу всіх людей до

інформації мовою, яку вони віддають перевагу, є спільною роботою, яка залучає уряди, технологічні компанії та громадянське суспільство. Міжнародні угоди та організації, такі як ООН, відіграють ключову роль у захисті мовних прав. Вони встановлюють стандарти та керівні принципи лінгвістичної інклюзивності та підтримують зусилля щодо збереження мовного розмаїття.

Культурне багатство цифрової епохи під загрозою, якщо не буде вжито свідомих дій для захисту мовних прав. Уряди та організації повинні надавати пріоритет політикам та ініціативам, які сприяють мовній інклюзивності, чи то через переклад вмісту, чи через цифрову доступність. Створюючи середовище, де вшановується мовне різноманіття та дотримуються мовні права, ми можемо створити більш інклюзивне інформаційне суспільство.

В інформаційному суспільстві мова залишається наріжним каменем ідентичності та фундаментальним правом людини. Доступ до інформації улюбленою мовою є не лише питанням справедливості, але й засобом збереження культурного розмаїття. Хоча домінування англійської мови в Інтернеті створює проблеми, це також підкреслює важливість лінгвістичної інклюзивності.

Майбутнє інформаційного суспільства залежить від нашої відданості мовним правам. Впроваджуючи технологічні досягнення, підтримуючи освітні ініціативи та підтримуючи міжнародний рівень угоди, ми можемо подолати мовні розриви та зробити цифровий світ більш інклюзивним. Роблячи це, ми можемо забезпечити процвітання мовного розмаїття в епоху цифрових технологій, дозволяючи всім людям повною мірою брати участь в інформаційному суспільстві, незалежно від їхнього мовного походження.

***ЦИГАНОВСЬКА Н.В.**, завідувач кафедри фізичної культури та здоров'я*

Харківська державна академія культури

***ДАНІЛ'ЯН В.О.**, к.філос.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ПАРКУР: СПОРТ ЧИ МОЛОДІЖНА СУБКУЛЬТУРА?

Останнім часом серед української молоді поширюється таке явище як паркур. Феномен «паркуру» викликає багато дискусій, але головним питанням є наступне: можна його вважати окремим видом спорту чи все ж таки це скоріше прояв однієї з молодіжних субкультур або рухів.

Паркур – це фізична активність, яка полягає у швидкому пересуванні з однієї точки до іншої із одночасним подоланням природних або штучних

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	5
АБАШНІК В.О. Григорій Сковорода у творчості Фелікса Гаазе (1882–1965)	5
АБАШНІК У.В. «Будинок привидів» (1942): особливості швейцарської комедії жахів	9
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. Трансформація освіти в епоху нейромереж	12
БЛИЗНЮК Л.М. Психофізіологічні основи мови і мислення	14
БЛИЗНЮК Л.М., МИХАЙЛОВА Є. Неогумбольдтіанство у визначенні мовної картини світу	16
БОЙЧЕНКО М.І. Цінності використання ші та вартості люської комунікації	18
ВАРЛАМОВА А.В., НЕШКО С.І. Переклад як засіб комунікації	21
ГАЙДЕМАНН Дітмар Герман Моральний скептицизм та етичний релятивізм	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Теорія регіональних розбіжностей Стейна Роккана	30
ДАНІЛ'ЯН В.О., РЯБЧЕНКО С.Р., БАБЕНКО К.А. Соціально-психологічні чинники формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти	32
ДАРАГАН А., НАЗАРЕНКО І.Л. Особливості перекладу економічних текстів	34
ДОВЖЕНКО С.С., СВЕТОШ В.Ю. Особливості фізичної активності у зрілому віці у відповідності з європейськими стандартами	35
ДОНЕЦЬ С.М., ТАРУТА А. Переклад українських суспільно-політичних реалій англійською мовою	37
ЗАГРІЙЧУК І. Д. Комунікація та толерантність в умовах сучасної пограничної ситуації	39
ЗРОДНІКОВА К.В., УМРИХІНА К.О. Людина та інформаційно-комунікативні технології: виклик сучасності	43
ЗРОДНІКОВА К.В., МИНИННИК Д.В. Вплив культурної глобалізації на суспільство	44
КІМ К.В., КОВАЛЬОВА О.В., ШАПАТІНА О.О. Комунікації учасників освітнього процесу	45
КОДАЛЛЕ Клаус-Міхаель Дух прощення	47
КОЛЕСНИК К.Е. Образ кайзера Вільгельма в творчості німецького медальєра Карла Гьотца	53
КОЛЕСНИК К.Е., ІХНЕНКО С.О. Англо-ірландська книжкова мініатюра у ранньому Середньовіччі	60
КОММЕДАЛ О. Теорія гендеру та гендерної ідентичності С. М. Ольсен	67

ЛАПЕНКО Р., НАЗАРЕНКО І.Л. Формування іншомовної компетентності студентів у говорінні: основні типи вправ	68
ЛУЧКО О.Р., ДОВЖЕНКО С.С. Шляхи підвищення ефективності фізичного виховання молоді в умовах дистанційного навчання	70
ЛУЧКО О.Р., КРИКУНОВА Д. Професійно-прикладна фізична підготовка залізничника у сучасній системі вищої освіти	72
ЛЯХ В.В. Чи можлива альтернатива глобалізації?	75
МОСКВІН Я. В. Консерватизм: актуальні та вічні питання	77
НАЗАРЕНКО І.Л. Використання методики CLIL у викладанні економіки англійською мовою студентам-філологам УкрДУЗТу	79
НЕШКО С.І. Роль перекладача, як технічного комунікатора в умовах глобалізації	84
НОС Н.М. Климентій Зіновійв – неординарний представник українського бароко	86
ПАВЛОВ В.І. Vita Activa як передумова приреченості сучасної людини (аналіз концепції Ганни Арендт)	87
ПАНКОВ Г.Д. Технологія протидії безчестю в сповідальному дискурсі (на прикладі Великого покаянного канону Андрія Критського)	91
ПАНОВ В.Я. Декілька проблем, що підіймають lingua francas в сучасному суспільстві	93
РАДЧЕНКО І.Б. Особливості мовної комунікації в Інтернеті	96
РЖАВСЬКА Ю.В. Формування ціннісних орієнтацій молоді засобами фізичного виховання і спорту в європейському контексті	98
РЖАВСЬКА Ю.В., КОНОВАЛОВА К.О. Формування здорового способу життя молоді в умовах сьогодення	101
САЖИНА Т.М. Міжкультурна комунікація та проблеми навчання іноземних мов	103
СНІЖКО І.А., КОЛЕСНИК Т.К. Передумови, причини та рушійні сили взяття Сеути португальцями в 1415 році	105
ТУТАР О.В., АЛІМОВА V.M. Kunstphilosophie in der modernen Ukrainischen und Deutschen kultur	109
ТОЛСТОВ І.В., ВОЛОШИНА О.М. Стратегії подання стресу студентами під час дистанційного навчання	114
ТОЛСТОВ І.В., ДЕЙНЕКА В.В. Етикет як форма міжкультурної комунікації	116
ХАРЛАМОВА О.М. Мовні права та інформаційне суспільство: доступ до інформації різними мовами	119
ЦИГАНОВСЬКА Н.В., ДАНИЛ'ЯН В.О. Паркур: спорт чи молодіжна субкультура?	121
ЧАПЛИГІН О.К., СУК О.Є., ГЛУХОВ А.О. Соціальна трансформація як наслідок глобалізаційних змін	123
ЧЕРНИШОВ В.В. Міфотворчість як суспільно-політична творчість особистості: спроба філософського аналізу	126

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф.
26-27 жовтня 2023 р.

Reports of the XI International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск В.О. Даніл'ян

Підписано до друку 20.12.2023. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. №

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.